
Istungidokument

A8-0042/2017

17.2.2017

RAPORT

ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika põhiseadusliku, õigusliku ja institutsioonilise mõju ning Lissaboni lepingust tulenevate võimaluste kohta (2015/2343(INI))

Väliskomisjon
Põhiseaduskomisjon

Raportöörid: Michael Gahler, Esteban González Pons

(Komisjonide ühised koosolekud – kodukorra artikkel 55)

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK	3
VÄHEMUSE ARVAMUS.....	17
EELARVEKOMISJONI ARVAMUS	18
VASTUTAVAS KOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS	21
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	22

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika põhiseadusliku, õigusliku ja institutsioonilise mõju ning Lissaboni lepingust tulenevate võimaluste kohta (2015/2343(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Lissaboni lepingut,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu V jaotist,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 36 Euroopa Parlamendi rolli kohta ühises välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitikas,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõikeid 2, 3, 6 ja 7 ning artikleid 45 ja 46, milles käsitletakse ühise kaitsepoliitika järkjärgulist kujundamist,
- võttes arvesse aluslepingu protokoll nr 1 riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus,
- võttes arvesse aluslepingu protokoll nr 2 subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 20. detsembri 2013. aasta, 26. juuni 2015. aasta ja 15. detsembri 2016. aasta järeldusi,
- võttes arvesse nõukogu 25. novembri 2013. aasta, 18. novembri 2014. aasta, 18. mai 2015. aasta, 27. juuni 2016. aasta ja 14. novembri 2016. aasta järeldusi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika kohta,
- võttes arvesse oma 13. aprilli 2016. aasta resolutsiooni ELi kohta muutuv maailmas, mis on üha rohkem ühendatud, vaidlustatum ja keerukam¹,
- võttes arvesse oma 22. novembri 2012. aasta resolutsiooni ELi vastastikuse kaitse klausli ja solidaarsusklausli poliitilise ja operatiivse mõõtme kohta²,
- võttes arvesse oma 22. novembri 2016. aasta resolutsiooni Euroopa kaitseliidu kohta³,
- võttes arvesse oma 21. jaanuari 2016. aasta resolutsiooni vastastikuse kaitse klausli (ELi lepingu artikli 42 lõige 7) kohta⁴,
- võttes arvesse oma 23. novembri 2016. aasta resolutsiooni ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamise kohta⁵,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL,

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0120.

² ELT C 419, 16.12.2015, lk 138.

³ Vastuvõetud tekstid, P8_TA (2016)0435.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0019.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P8_TA (2016)0440.

Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtestuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (edaspidi „finantsmäärus“),

- võttes arvesse nõukogu 12. oktoobri 2015. aasta otsust (ÜVJP) 2015/1835, milles määratakse kindlaks Euroopa Kaitseagentuuri põhikiri, asukoht ja töökord¹,
- võttes arvesse nõukogu 22. jaanuari 2001. aasta otsust poliitika- ja julgeolekukomitee loomise kohta²,
- võttes arvesse 8. aprillil 2016 Haagis, 6. septembril 2015 Luxembourgis, 6. märtsil 2015 Riias, 7. novembril 2014 Roomas, 4. aprillil 2014 Ateenas, 6. septembril 2013 Vilniuses, 25. märtsil 2013 Dublinis ja 10. septembril 2012 Paphoses toimunud ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) teemaliste parlamentidevaheliste konverentside lõppjärelduisi,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 28. juunil 2016. aastal esitatud dokumenti „Ühtne visioon, ühine tegevus: tugevam Euroopa. Euroopa Liidu üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia“,
- võttes arvesse 4. aprillil 1949. aastal Washingtonis allkirjastatud Põhja-Atlandi lepingut,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 14. novembril 2016. aastal esitatud dokumenti „Julgeoleku- ja kaitseküsimuste rakenduskava“,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja Euroopa Kaitseagentuuri juhi 7. juuli 2014. aasta eduaruannet Euroopa Ülemkogu 2013. aasta detsembri järelduste rakendamise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu eesistuja, komisjoni presidendi ja NATO peasekretäri 8. juuli 2016 ühisavaldust,
- võttes arvesse Ühendkuningriigi 23. juuni 2016. aasta rahvahääletuse tulemusi,
- võttes arvesse 2016. aasta 9.–18. aprillil 28 liikmesriigis läbiviidud Euroopa Parlamendi Eurobaromeetri eriuuringu tulemusi,
- võttes arvesse komisjoni 31. novembri 2016. aasta teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele Euroopa kaitsealase tegevuskava kohta (COM(2016)0950),
- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
- võttes arvesse kodukorra artikli 55 kohaseid väliskomisjoni ja põhiseaduskomisjoni ühiseid arutelusid,

---

¹ ELT L 266, 13.10.2015, lk 55.

² EÜT L 27, 30.1.2001, lk 1.

- võttes arvesse väliskomisjoni ja põhiseaduskomisjoni raportit ning eelarvekomisjoni arvamust (A8-0042/2017),
- A. arvestades, et Euroopa Liit on otsustanud kujundada välja ühise kaitsepoliitika ja selle tulemusena ühiskaitse, mis kindlustab selle ühtsust, strateegilist sõltumatust ja integreerimist, eesmärgiga edendada rahu, julgeolekut ja stabiilsust Euroopa naabruskonnas ja mujal maailmas; arvestades, et ühiskaitse eeldab Euroopa Ülemkogu ühehäälsel otsust ja sellise otsuse vastuvõtmist liikmesriikides kooskõlas nende põhiseadusest tulenevate nõuetega;
- B. arvestades, et uute geopoliitiliste ja geostrateegiliste olukordade teke, peamiselt Aasia, mitte Euro-Atlandi piirkonnas, ning asjaolu, et esile on kerkinud uued osalejad, samuti uute ohtude ja tegevusvaldkondade ilmnemine, näitavad, et riigid ei suuda üksi vastu seista uutele ohtudele ning et vaja on ühiselt reageerida;
- C. arvestades, et Euroopa mõõtme puudumisest tulenevad julgeoleku- ja kaitsekulud ületavad hinnanguliselt 100 miljardit eurot aastas ja ELi tõhususe tasand on 10–15% Ameerika Ühendriikide samast näitajast;
- D. arvestades, et olukorra halvenemine kogu maailmas on näidanud, kui tähtis on parandada liikmesriikide vahelist koostööd, teabe ja heade tavade vahetamist, ning et on vaja märkimisväärselt suurendada ELi sõjalisi kulutusi selleks ettenähtud omavahenditest;
- E. arvestades, et sõjalise ja kaitsealase integratsiooni eesmärgi püstitasid juba ELi alusepanijad, kelle peamine eesmärk oli luua seaduslik kollektiivse kaitse mehhanism ja säilitada rahu Euroopas;
- F. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artikli 21 lõigetes 1 ja 2 ning artiklis 42 on selgelt kindlaks määratud eesmärgid ÜVJP ja ÜJKP valdkonnas ning mehhanismid ja raamistik nende saavutamiseks; arvestades, et nimetatud eesmärkide saavutamisel on tehtud väga vähe edusamme, hoolimata parlamendi ja komisjoni paljudest nõudmistest ja ettepanekutest nende rakendamiseks;
- G. arvestades, et ÜJKP areng eeldab liikmesriikidelt eelkõige jagatud väärtustel ja huvidel ning ühistel huvidel ja prioriteetidel põhinevat poliitilist tahet, samuti tugevate institutsioonilise koostöö struktuuride loomist; arvestades, et ÜJKP peaks olema tõhus ühine poliitika, mis loob lisaväärtust, ja mitte lihtsalt liikmesriikide riikliku poliitika summa või nende väikseim ühine nimetaja;
- H. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artikli 42 artikli 7 aktiveerimine 2015. aasta novembris kinnitas aluslepingu kõikide julgeolekut ja kaitset käsitlevate sätete potentsiaali;
- I. arvestades, et nüüd on ELil Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõike 2 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 2 lõike 4 kohaselt pädevus määrata kindlaks ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika, mis hõlmab liidu ühise kaitsepoliitika järkjärgulist kujundamist, ning seda ellu viia; arvestades, et liit peaks kasutama nimetatud pädevust koordineerimise ja tõhususe parandamiseks ning liikmesriikide tegevuse täiendamiseks ilma sellega liikmesriikide kaitsepädevust mõjutamata või häirimata;

- J. arvestades, et on olemas Euroopa rahvusvahelised struktuurid, nagu Euroopa armeekorpus (Eurocorps), mis on juba aastaid olnud näide liikmesriikide heade tavade ja koostöö kohta; arvestades, et need struktuurid võiksid olla lähtepunktiks arengule liidu ühise kaitsepoliitika suunas;
- K. arvestades, et ELi kodanikud ootavad liidult rohkem tegevust kaitse ja julgeoleku vallas; arvestades, et Eurobaromeetri 2016. aasta juuni küsitluse 85.1 kohaselt soovib kaks kolmandikku ELi kodanikest näha ELi tõhusamat tegutsemist liikmesriikide kohustuste kaudu julgeoleku- ja kaitsepoliitika küsimustes;
- L. arvestades, et on vaja kujundada kaitsekultuur, mis aitab tagada, et ELi kodanikud tajuksid selgelt kaitse rolli meie ühiskonna elus ja selle panust stabiilsuse ja rahu tagamise ning rahvusvahelise julgeoleku suurendamisse;
- M. arvestades, et tuleb võtta meetmeid, mille eesmärk on suurendada Euroopa julgeolekupoliitika toimimist ja tõhusust, mis tagaks Euroopa julgeoleku tegeliku paranemise;
- N. arvestades, et Euroopa Ülemkogu peaks viivitamata moodustama Euroopa kaitseliidu, mida pooldab ka Euroopa Parlament, ning tagama liidu ühiskaitse; arvestades, et liikmesriigid peaksid ühiskaitse otsuse vastu võtma kooskõlas oma riigi põhiseadusest tulenevate nõuetega;
- O. arvestades, et ELi kaitsepoliitika peaks tugevdama Euroopa võimet suurendada julgeolekut nii liidus kui ka väljaspool ning tugevdama partnerlust NATOga ja Atlandi-üleseid suhteid, aidates nii tugevdada ka NATOt;
- P. arvestades, et Euroopa Parlament toetab aktiivselt Euroopa kaitseliitu ja jätkab selleks asjakohaste ettepanekute tegemist; arvestades, et parlamentidevahelisest ÜVJP ja ÜJKP konverentsist peaks saama foorum, kus tehakse tõhusat ja korrapärast ÜJKP-alast parlamentidevahelist koostööd ja kujundatakse järk-järgult liidu ühist kaitsepoliitikat;
- Q. arvestades, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja konsulteerib korrapäraselt Euroopa Parlamendiga ühise kaitsepoliitika järkjärgulise kujundamise küsimuses, tagab selle käigus Euroopa Parlamendi seisukohtade nõuetekohase arvessevõtmise ja teavitab parlamenti Euroopa kaitseliidu loomisel saavutatud edust;
- R. arvestades, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja osutas 2. septembril 2016. aastal Gymnichis toimunud ELi välisministrite mitteametlikul kohtumisel tehtud avalduses liikmesriikide võimalustele saavutada konkreetseid edusamme kaitsepoliitika valdkonnas;
- S. arvestades, et komisjon tagab aluslepingute ja nende kohaselt institutsioonide poolt võetud meetmete kohaldamise, sealhulgas ÜJKP vallas;
- T. arvestades, et edaspidi peaks liidu iga-aastane ja mitmeaastane programmitöö hõlmama ka kaitsepoliitikat; arvestades, et komisjon peaks alustama asjakohaste institutsioonidevaheliste kokkulepete, sealhulgas ELi kaitse valge raamatu koostamist, et neid ELi järgmise mitmeaastase finants- ja poliitilise raamistiku raames esimest korda

rakendada;

- U. arvestades, et Euroopa Parlament esindab ELi kodanikke ning tal on seadusandlikud ja eelarve menetlemise volitused, samuti poliitilise kontrolli teostamise ja konsulteerimise ülesanne, ja et parlament peab seepärast etendama kesksel osa Euroopa kaitseliidu kujundamisel;
- V. arvestades, et parlamendi aktiivne roll ning poliitiline toetus ja demokraatlik kontroll liidu ühise kaitsepoliitika kujundamisel ja ühiskaitse loomisel kindlustaks ja tugevdaks liidu esindatuse ja demokraatia aluseid;
- W. arvestades, et ELi üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia peaks andma väga selge ja väärtusliku strateegilise raamistiku ÜJKP edasisele kujundamisele;
- X. arvestades, et välismaal toimuvatel sõjaväeõppustel on piirangud nii tegevuskava kui ka vajaliku sõjalise logistikatoe osas;
- Y. arvestades, et seepärast ei ole võimalik läbi viia väljaõppemissioone välismaal, kui asjaomaste riikide valitsused ei anna sõjaväeüksustele vajalikku relvastust ja varustust, nagu juhtus sõjalise väljaõppemissiooniga Kesk-Aafrika Vabariigis (EUTM CAR) või Malis (EUTM MALI); arvestades, et ilma relvi ja varustust hõlmava väljaõppeta ei ole võimalik moodustada üksusi, mis on võimelised sõjaliste ülesannetega toime tulema ja operatsioone läbi viima;
- Z. arvestades, et praegu ei ole Euroopa sõjaväelastel lubatud sõjalistes operatsioonides vaatlejatena osaleda, mistõttu neil ei ole võimalik kindlaks teha väljaõppe saanud üksuste võimalikke probleeme ja seega ei suuda nad ka lahendada hiljem operatsioonidel ilmnevaid probleeme;
- AA. arvestades, et neid üksusi nii Malis kui ka Kesk-Aafrika Vabariigis valmistatakse ette lahinguoperatsioonideks, ning arvestades, et kuna need ei ole kolme aasta jooksul piisavat varustust ega väljaõpet saanud, nagu on juhtunud missiooniga EUTM Mali, ei ole need sugugi lahinguvalmid;
- AB. arvestades, et ilma vajaliku relvastuseta viiakse väljaõppemissioone välismaal läbi ainult juhul, kui riigi valitsus eraldab vahendid ja relvastuse, mis jäävad hiljem väljaõpetatud üksuste käsutusse;

Põhiseaduslik ja õiguslik raamistik

1. tuletab meelde, et ÜJKP, nagu sätestatud Euroopa Liidu lepingu artikli 24 lõikes 1 ja artikli 42 lõikes 2, hõlmab liidu ühise kaitsepoliitika järkjärgulist kujundamist, mis viib tulevikus ühiskaitseni, kui Euroopa Ülemkogu seda ühehäälselt otsustab ning kui liikmesriigid teevad sellise otsuse kooskõlas oma riigi põhiseadusest tulenevate nõuetega; kutsub liikmesriike esmajärjekorras täitma ÜJKPd käsitlevaid aluslepingu sätteid ja suurendama jõupingutusi, et tagada märgatav edu nendes sätetes seatud eesmärkide saavutamisel;
2. märgib, et Lissaboni lepingu reformid ja uuendused annavad ÜJKP jaoks piisava ja sidusa raamistiku ning peaksid võimaldama luua tõeliselt ühise poliitika, mis põhineb

vahendite ja suutlikkuse jagamisel ja kooskõlastatud planeerimisel liidu tasandil; rõhutab, et praeguses institutsioonilises ja õiguslikus raamistikus sõltub ÜJKP areng rohkem liikmesriikide poliitilisest tahtest kui õiguslikest kaalutlustest; rõhutab, et ELi lepingu artikkel 43 hõlmab kriisiohjamise ülesannete kogu spektrit ja et EL on seadnud endale eesmärgiks neid ülesandeid kiirelt ja otsustavalt täita;

3. kutsub seepärast komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, nõukogu ja liikmesriike kooskõlas Euroopa Liidu lepinguga tagama välistegevuse eri valdkondade kooskõla ja rakendama neis kõikehõlmavat ja terviklikku lähenemisviisi ning kasutama kõiki aluslepinguga tagatud võimalusi, eriti Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõikes 6 ja artiklis 46 sätestatud mehhanisme, Euroopa Liidu lepingu protokoll nr 10 ELi lepingu artiklis 42 sätestatud alalise struktureeritud koostöö kohta ja tegevusetapis ELi lepingu artiklis 44 sätestatud ÜJKP-alaste ülesannete elluviimist liikmesriikide rühma poolt, et korraldada missioone ja operatsioone kiiremini, tõhusamalt ja paindlikumalt; rõhutab, et alalist struktureeritud koostööd puudutavad eeskirjad tuleks selgelt määratleda;
4. on seisukohal, et kui Euroopa Liidu lepinguga nähakse ette nõukogu ÜJKP otsuste, eriti ELi lepingu artikli 45 lõike 2 ja artikli 46 lõike 2 kohaste otsuste vastuvõtmine kvalifitseeritud häälteenamusega, tuleks selliste otsuste täitmisel tekkivad kulud rahastada ELi eelarve uutest täiendavatest vahenditest ja katta sellest eelarvest; on seisukohal, et selleks vajatakse liikmesriikidelt täiendavat rahastamist või kaasrahastamist;
5. on seepärast seisukohal, et Euroopa Kaitseagentuur (EDA) ja alaline struktureeritud koostöö tuleks lugeda *sui generis* liidu institutsiooniks nagu Euroopa välisteenistuskis; on seisukohal, et on vaja muuta finantsmäärust, et lisada EDA ja alaline struktureeritud koostöö selle artikli 2 punkti b ja näha liidu eelarves ette eraldi jagu; tuletab meelde, et parlament peaks koos nõukoguga täitma aluslepingutes ette nähtud seadusandlikke ja eelarvelisi ning poliitilise kontrolli ja konsulteerimise ülesandeid;
6. on veendunud, et Euroopa Liidu artikli 41 lõiget 1 tuleb kohaldada EDA ja alalise struktureeritud koostöö halduskulude suhtes;
7. on veendunud, et Euroopa Liidu artikli 41 lõiget 2 tuleb kohaldada EDA ja alalise struktureeritud koostöö tegevuskulude suhtes; arvestades, et sõjalistest missioonidest põhjustatud tegevuskulusid, millele on osutatud Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõikes 1, tegevuskulusid, mis tulenevad kaitseoperatsioonidest liikmesriigis, kes on langenud oma territooriumil relvastatud kallaletungi ohvriks, ning tegevuskulusid, mis tulenevad liikmesriikide kaitseoperatsioonidest, kui nad täidavad Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõike 7 kohast abiandmise kohustust, tuleks ühiselt rahastada, kuid mitte liidu eelarvest; peab tervitatavaks vastastikust kaitset käsitleva artikli 42 lõike 7 kohaldamist;
8. on seepärast seisukohal, et EDA ja alalise struktureeritud koostöö haldus- ja tegevuskulude rahastamine liidu eelarvest on ainus aluslepingute kohane võimalus, kuigi mõlemad institutsioonid võivad kasutada vahetult liikmesriikide eraldatud rahalisi vahendeid;
9. kutsub liikmesriike üles tagama vajalikud täiendavad rahalised vahendid, et rahastada EDA ja alalise struktureeritud koostöö haldus- ja tegevuskulusid Euroopa Liidu

eelarvest;

10. nõuab, et nõukogu vaataks sel eesmärgil läbi nõukogu otsuse (ÜVJP) 2015/1835, milles määratakse kindlaks Euroopa Kaitseagentuuri põhikiri, asukoht ja töökord;
11. on seisukohal, et ELi tasandi kaitsekoostöö süvendamine liikmesriikide vahel peaks toimuma üheaegselt nii Euroopa Parlamendi kui ka riikide parlamentide parlamentaarse järelevalve ja kontrolli tugevdamisega;
12. toonitab sellega seoses parlamendi kui eelarvepädeva institutsiooni rolli; on kindlalt otsustanud teha tõhusat parlamentaarset järelevalvet ja eelarvekontrolli EDA ja alalise struktureeritud koostöö üle, nagu aluslepingutes on ette nähtud;
13. nõuab tungivalt, et nõukogu võtaks kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 41 lõikega 3 viivitamata vastu otsuse starditoetuse kehtestamiseks, et tagada sõjaliste operatsioonide algaasis kiireloomuline rahastamine Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõikes 1 ja artiklis 43 nimetatud ülesannete täitmiseks;
14. nõuab tungivalt, et nõukogu astuks kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõikega 2 konkreetseid samme Euroopa relvajõudude ühtlustamiseks ja standardimiseks, et soodustada uue Euroopa kaitseliidu raames sõjaväelaste koostööd, mis kujutaks endast ühise kaitsepoliitika järkjärgulise kujundamise osa;

Ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika Euroopa lisaväärtus

15. rõhutab, et ÜJKP eesmärkide saavutamine selleks, et parandada liidu välist operatsioonivõimet rahuvalves, konfliktide ärahoidmisel ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamisel, nagu näeb ette Euroopa Liidu leping, on kiirelt halvenevas julgeolekukeskkonnas vajalikum kui kunagi varem; on kindlal seisukohal, et liikmesriigid ei tule üksinda toime ELi ees seisvate julgeoleku- ja kaitseohtudega, mis on suunatud tema kodanike ja territooriumi vastu; on veendunud, et liidu julgeolek ja kaitse on tugevam, kui liit ja tema liikmesriigid otsustavad jääda ühtseks ja teha koostööd; on seisukohal, et ELil on vaja oma julgeoleku ja kaitse tagamiseks välja töötada Euroopa tõhus koormuse jagamise süsteem, mida praegu veel olemas ei ole; palub liikmesriike ilmutada täielikku poliitilist osavõttu ja teha selle nimel koostööd;
16. rõhutab, et julgeolek ja kaitse on valdkond, kus Euroopa lisaväärtust on kerge tõestada tõhususega, mis tagab liikmesriikidele suurema ja kulutõhusama võimekuse koos parema kooskõlastatuse, koordineerimise ja koostegutsemisvõimega julgeoleku- ja kaitseküsimustes, ning aidates kindlustada liidu solidaarsust, ühtekuuluvust ja strateegilist sõltumatust ning vastupanuvõimet; juhib tähelepanu hinnangutele, mille kohaselt iga julgeolekusse investeeritud euro loob 1,6 eurot tulu, eriti kvalifikatsiooni nõudva töö, teadusuuringute ja tehnoloogia ning ekspordi kaudu;
17. rõhutab, et kõigi aluslepingutes sätestatud võimaluste kasutamine parandaks ühtsel turul kaitsetööstuse konkurentsivõimet ja toimimist, ergutaks positiivsete stiimulite kaudu veelgi kaitsealast koostööd ja võimaldaks tegeleda projektidega, mida liikmesriigid ei suuda ellu viia, vähendades seeläbi asjatut dubleerimist ja soodustades avaliku sektori raha tõhusamat kulutamist;

18. rõhutab, et ÜJKP tugevdamine kooskõlas aluslepingutega ei piira liikmesriikide sõltumatust, sest seda poliitikat suunavad liikmesriigid; on veendunud, et sõltumatust austatakse kõige kindlamalt, kui ühise kaitsepoliitikaga tagatakse Euroopa Liidu territoriaalne terviklikkus;
19. rõhutab, et tõhusate ÜJKP missioonide algatamine, tuginedes Euroopa Liidu lepingu artiklile 44, aitab kaasa Euroopa kaitseliidu loomisele; kutsub liitu üles kasutama artikli 44 kõiki võimalusi, et jätkata ja hoogustada seda laadi missioone, eesmärgiga saavutada toimiv julgeoleku- ja kaitsepoliitika;
20. peab oluliseks riiklike kaitsekulutuste suurendamist 2 %-ni ELi SKPst; rõhutab, et see tähendaks kaitsekulutustele järgmisel aastakümnel peaaegu 100 miljardi euro suurust täiendust; on seisukohal, et seda täiendust tuleks kasutada uute strateegiliste koostööprogrammide käivitamiseks liidus ja selle ulatuses, parandades nõudluse ja pakkumise struktuuri ja muutes mõlemad tõhusamaks ja tulemuslikumaks; leiab, et see algatus aitab toetada Euroopa tasandil kaitsektori tööstusharusid ja töökohtade loomist, eelkõige väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes; on arvamusel, et suur osa nendest kulutustest tuleks suunata teadus- ja arendustegevusse ja strateegilistesse koostööprogrammidesse, keskendudes seejuures uutele kahesuguse kasutusega ja kaitsetehnoloogiatele, mis ei ole olulised mitte ainult nende eesmärkide saavutamiseks, vaid võivad pakkuda Euroopa Liidule ka lisaväärtust; märgib, et nende täiendavate kulutuste suhtes tuleks tagada tugevdatud vastutus, läbipaistvus ja kontroll Euroopa vahendite kasutamisel;
21. on veendunud, et liidu kaitseinvesteeringud peaksid tagama selle, et kõik liikmesriigid saavad tasakaalustatult, sidusalt ja sünkroniseeritult parandada oma sõjalisi võimeid; peab seda liidu strateegiliseks võimaluseks parandada oma julgeolekut ja kaitset;

Institutsiooniline raamistik

Kaitseministrite nõukogu

22. rõhutab jätkuvat vajadust luua nõukogus liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja eesistumise raames kaitseministrite tasandi organ, et koordineerida ÜJKP elluviimist ja muuta see tõhusamaks;

Kaitseküsimuste juhtnõukogu

23. on seisukohal, et EDA juhtnõukogu, kuhu kuuluvad liikmesriikide kaitseministrite esindajad, on sobiv organ Euroopa Liidu lepingu artiklite 42, 45 ja 46 rakendamiseks vajalike nõuande- ja järelevalveülesannete täitmiseks;
24. on seisukohal, et nõukogu otsuse (ÜVJP) 2015/1835 artikli 4 lõikega 4, milles määratakse kindlaks Euroopa Kaitseagentuuri põhikiri, asukoht ja töökord, tagatakse vajalik ja kindel alus EDA juhtnõukogu tegevuseks liidu kolmanda alaliste esindajate komiteena, st kaitseküsimuste juhtnõukoguna; on seisukohal, et see komitee, kui see luuakse, peaks ühtlasi täitma alalise struktureeritud koostöö rakendamiseks vajalikke nõuande- ja järelevalveülesandeid;
25. on veendunud, et Euroopa Liidu lepingu artiklis 38 osutatud poliitika- ja

Julgeolekukomitee volitusi tuleb tõlgendada kitsalt; on seisukohal, et aluslepingute kohaselt hõlmab komitee vastutusala ainult olukorda ja missioone väljaspool liitu, samuti solidaarsusklausli rakendamise teatavaid aspekte; on eelkõige seisukohal, et selle kujunenud töökorraldus ei ole kohandatud ÜJKP selle osa edasiseks elluviimiseks, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõikes 2;

26. nõuab, et nõukogu vaataks läbi nõukogu otsuse 2001/78/ÜVJP poliitika- ja julgeolekukomitee moodustamise kohta ning nõukogu määruse (ÜVJP) 2015/1835, millega määratakse kindlaks Euroopa Kaitseagentuuri põhikiri, asukoht ja töökord;

Euroopa Kaitseagentuur

27. tuletab meelde, et EDA eesmärk on toetada liikmesriike nende kaitsevõime arendamisel ning nende kaitsesektori tööstusliku ja tehnoloogilise aluse tugevdamisel; rõhutab, et EDA potentsiaali ÜJKP väljatöötamise toetamiseks ja nende eesmärkide saavutamiseks ei ole ära kasutatud, ning et selleks tuleb appi võtta Euroopa Kaitseagentuuri kogu võimekus; nõuab, et agentuuri tulevane roll ja ülesanded läbi mõeldaks; palub liikmesriikidel määrata reformitud EDAGA seoses kindlaks ühised eesmärgid ja võtta need oma kohustuseks; nõuab EDA poliitilise toetuse, rahastamise ja vahendite suurendamist, samuti selle tegevuse kooskõlastamist komisjoni, liikmesriikide ja muude osalejate meetmetega eeskätt võimekuse suurendamise, kaitsehangete, teadusuuringute ja liikmesriikide relvajõudude koostalitlusvõime vallas; on seisukohal, et Euroopa Kaitseagentuur võib koos liikmesriikide ametiasutuste ja erasektori turuosalistega kaasrahastada kommertskasutusele eelnevaid hankeid ja innovatiivsete lahenduste riigihankeid;
28. võtab teadmiseks, et EDA otsustas läbi vaadata võimearendusplaani vastavalt ELi üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegiale, ning jääb ootama järgmist võimearendusplaani, milles kajastatakse ELi ja liikmesriikide prioriteete ja vajadusi asjakohasemal viisil;
29. kutsub liikmesriike üles EDA raames välja töötama ühist Euroopa relvastus- ja võimekuspoliitikat, nagu on ette nähtud Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõikes 3, ja kutsub komisjoni ning EDAt üles selle kohta ettepanekuid esitama; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat teavitama Euroopa Parlamenti tulemustest, mis on saavutatud praeguses koostöös EDA ja komisjoni ning Euroopa Kosmoseagentuuri (ESA) ja Relvastuskoostöö Organisatsiooniga; kutsub liikmesriike üles nõuetekohaselt rakendama ühist seisukohta 944/2008/ÜVJP relvaekspordi kohta, tagamaks, et relvaekspord toimuks ühiste, kogu ELis kehtivate kriteeriumide alusel, mis hõlmavad relvade, laskemoona, kaitseotstarbelise varustuse ja tehnoloogia ekspordi kolmandatesse riikidesse;

Alaline struktureeritud koostöö

30. ergutab liikmesriike võimalikult peatselt alustama alalist struktureeritud koostööd ja sellega liidu raames ühinema, eesmärgiga säilitada sõjalised võimed ning parandada neid doktriini ja juhtimise arendamise, töötajate arendamise ja koolituse, kaitsevarustuse ja taristu arendamise ning koostalitlusvõime ja sertifitseerimise abil; rõhutab, kui tähtis ja vajalik on, et kõik liikmesriigid, kes on valmis oma kaitset võimalikult ulatuslikult integreerima, osaleksid alalises ja tõhusas struktureeritud koostöös; on veendunud, et alalised Euroopa integreeritud väed tuleks luua mitmerahvuselise väena, nagu on

osutatud alalist struktureeritud koostööd käsitleva protokollis artiklis 1, ning anda need väärd ÜJKP rakendamiseks liidu käsutusse, nagu on ette nähtud ELi lepingu artikli 42 lõikes 3; palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal esitada ettepanekud alalise struktureeritud koostöö vallas tegevuse alustamiseks 2017. aasta esimesel poolel;

31. on seisukohal, et liit peaks kokkuleppel asjaomaste liikmesriikidega ette nägema osavõtu nende korraldatud suutlikkuse suurendamise programmidest; on seisukohal, et liidu rahaline panus sellistesse programmidesse ei tohiks olla suurem osalevate liikmesriikide panusest;
32. on seisukohal, et ELi lahingugrupi süsteem tuleks viia alalise struktureeritud koostöö alluvusse koos Euroopa tasandi peastaabi loomisega, mis hõlmab tähtsuset võrdväärset sõjaliste operatsioonide plaanimise ja juhtimise teenistust ning tsiviilmissioonide plaanimise ja juhtimise teenistust, mis aitaks tugevdada strateegilist ja operatiivset planeerimist kogu planeerimistsükli vältel, tõhustada tsiviil-sõjalist koostööd ning parandada ELi suutlikkust kriisidele kiiresti reageerida; on seisukohal, et muud Euroopa rahvusvahelised struktuurid, nagu Euroopa lennutranspordi juhtimissüsteem, Euroopa armeekorpus ja Relvastuskoostöö Organisatsioon ning kõik alalises struktureeritud koostöös osalevate riikide vahelise sõjalise koostöö kahe- ja mitmepoolsed vormid tuleks samuti seada alalise struktureeritud koostöö raamesse; on seisukohal, et neile rahvusvahelistele struktuuridele, mis moodustavad osa alalisest struktureeritud koostööst, peaksid kehtima ELi eesõigused ja immuunitedid;
33. on seisukohal, et liit peaks katma kõik ELi lahingugruppide kulud kaitse-, reservi- ja erusoleku järgus;
34. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ning nõukogu üles täielikult rakendada ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 ning nimetama ametisse naiste ja konfliktide eriesindaja;

Euroopa Parlament

35. rõhutab, et kooskõlas ELi lepingu artikli 14 lõikega 1 peaks Euroopa Parlament täitma olulist osa ÜVJP ja ÜJKP rakendamise järelevalves ja kontrollimisel ning hindamisel; on seisukohal, et parlamentidevaheline ÜVJP ja ÜJKP konverents peaks ühtlasi olema rahvusvahelise konsulteerimise ja ÜJKP järelevalve foorum; rõhutab, et Euroopa Parlamendiga tuleb tõhusalt konsulteerida oluliste otsuste tegemisel ÜJKP valdkonnas, eelkõige väljaspool ELi toimuvate sõjaliste ning tsiviilmissioonide ning strateegiliste kaitseoperatsioonide puhul;
36. kutsub selleks komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles täielikult jõustama ELi lepingu artiklit 36, tagades Euroopa Parlamendi seisukohtade nõuetekohase arvessevõtmise parlamendiga ÜVJP raames ÜJKP põhiliste valikute peamiste aspektide üle konsulteerimise teel; nõuab, et Euroopa Parlamendile rohkem ja korrapärasemalt teavet antaks, et tugevdada olemasolevaid parlamentaarse ja poliitilise kontrolli mehhanisme;
37. nõuab tungival, et parlament teeks oma julgeoleku ja kaitse allkomisjonist täieõigusliku parlamendikomisjoni, võimaldades sellel täita olulist osa ühise julgeoleku- ja

kaitsepoliitika rakendamisel ning eeskätt kaitseturuga seotud õigusaktide kontrollimisel ja sellistes menetlustes nagu kaitseküsimuste iga-aastane kooskõlastatud läbivaatamine;

38. nõuab Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide koostöö tihendamist, mis on ÜJKP vallas konkreetsete tulemuste saavutamise ja selle poliitika õiguspärasuse saavutamise oluline osa; märgib, et selline koostöö ei tohiks kahjustada ÜJKP elluviimist ja selle kui liidu poliitikavaldkonna eesmärkide saavutamist;
39. on seisukohal, et Euroopa Parlament peaks jätkama konkreetsete algatuste toetamist ja lisaks eelarvemenetluses osalemisele esitama nõukogule, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning komisjonile soovitusi ühise julgeoleku ja kaitse küsimustes;

ELi ja NATO suhted

40. kutsub üles tugevdama ÜJKP ja NATO sidemeid, mis annab poliitilise võimaluse koostööks ja vastastikuseks täiendamiseks kõikidel tasanditel, piiramata ELi lepingu artikli 42 lõike 7 teise lõigu kohaldamist; tuletab meelde vajadust uuesti tasakaalustada ja laiendada ELi ja NATO strateegilist partnerlust, et tagada ühilduvus, arendada ühiseid võimeid ja vältida tegevuse ning struktuuride dubleerimist, vähendades sellega kulutusi ja suurendades tulemuslikkust; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat võtma viivitamata ühendust Atlandi-üleste partneritega, et selgitada nende seisukohti üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia raames käsitletud eri teemadel;
41. palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal ning NATO peasekretäril esitada põhjaliku analüüsi selle kohta, milliseid õiguslikke ja poliitilisi tagajärgi tekitab ELi ja NATO partnerluse arengule võimalik Euroopa Liidu lepingu artikli 50 rakendamine Ühendkuningriigi poolt;
42. toonitab, et Berliin-pluss-kokkulepped tuleks põhjalikult ümber sõnastada, et neid praeguse strateegilise kontekstiga kohandada ja parandada leitud puudused, näiteks täiustades taktikalisi ja tegevusmehhanisme olukordades, kus tegutsevad nii EL kui ka NATO, ning võimaldades NATO-l kasutada ELi vahendeid;

Poliitilised soovitused

43. toetab kaitseküsimuste iga-aastase kooskõlastatud läbivaatamise ettepanekut, mille kohaselt liikmesriigid kooskõlastavad oma kaitsekulutuste ja -võime kavade avatud protsessis, milles osalevad nii Euroopa Parlament kui ka liikmesriikide parlamendid;
44. palub nõukogul ning komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal töötada välja ELi julgeoleku ja kaitse valge raamatu, milles esimese sammuna Euroopa kaitse jaoks vajaliku suutlikkuse loomisel esitatakse asjakohane määratlus julgeolekuohtude kohta, millega EL ja selle liikmesriigid silmitsi seisavad, ning selgete etappidega tegevuskava ja järkjärguliste meetmete ajakava Euroopa kaitseliidu ja tulemuslikuma ühise kaitsepoliitika kujundamiseks; usub, et selline valge raamat peaks olema ELi eri institutsioonide koostöö tulemus ning võimalikult kõikehõlmav ja koondama liidu kavandatavaid meetmeid;

45. kiidab heaks komisjoni 2016. aasta novembris esitatud Euroopa kaitsealase tegevuskava; palub sellega seoses komisjonil ja liikmesriikidel põhjalikult selgitada võimaliku Euroopa kaitsefondi, eriti nn suutlikkuse ja teadusuuringute akende juhtimist, rahastamist ja eesmärke; on seisukohal, et selle tegevuskava tulemuslik elluviimine eeldab liikmesriikide ja ELi institutsioonide kindlat toetust ja poliitilisi kohustusi; peab sellega seoses kahetsusväärseks, et komisjon, EDA ja liikmesriigid ei ole veel täitnud kõiki Euroopa Ülemkogu 2013. ja 2015. aasta kaitseteemalistest kohtumistest tulenevaid ülesandeid;
46. tuletab meelde, et Euroopa Komisjoni mitmesuguste algatuste raames tuleb arvesse võtta kaitsesektori eripära (osalemiseeskirjad, intellektuaalomandiõigused, juhtimine ja seos operatiivvajadustega); kavatab seetõttu olla aastaid 2021–2027 ning eelkõige Euroopa tulevase kaitseuuringute programmi loomist käsitlevate tulevaste läbirääkimiste ajal selles suhtes väga tähelepanelik;
47. on seisukohal, et ELi julgeoleku ja kaitse valge raamatu vastuvõtmisel tuleks lähtuda ELi üldisest välis- ja julgeolekupoliitika strateegiast, et jätkata liidu ühise kaitsepoliitika järkjärgulist kujundamist; rõhutab, et see dokument ei peaks kajastama üksnes liikmesriikide praegusi sõjalisi võimeid, vaid ka analüüsima selleks vajalikke koostöövorme ja -vahendeid, ELi läbiviidavate operatsioonide liike ning vajalikke võimeid ja rahalisi vahendeid, aidates samas kaasa NATO ja ELi koostöö koordineerimisele;
48. nõuab Athena mehhanismi viivitamatut reformimist, et suurendada selle võimalusi kulude jagamiseks ja ühiseks rahastamiseks, samuti selleks, et tagada tegevuskulude õiglane rahastamine ja nii ergutada liikmesriike vägesid andma, ilma et rahalised võimed neid piiraksid; on seisukohal, et niisugune reform peaks tagama, et kõik ühised kulud, millele osutatakse nõukogu 27. märtsi 2015. aasta otsuse (ÜVJP) 2015/528 I–IV lisas, kannab alati Athena; on seisukohal, et reformitud Athena mehhanismi tuleks kasutada ka Euroopa integreeritud relvajõudude, sh ELi lahingugruppide rahastamiseks, kui need alalise struktureeritud koostöö raames luuakse;
49. nõuab, et Euroopa sõjaväeõppuste missioonid välisriikides täidaksid oma ülesannet moodustada kohalikud riiklikud sõjaväelised üksused, mis on suutelised toime tulema sõja- ja julgeolekuolukordades (mässud ja terrorism); leiab, et seetõttu peaks üksustel olema nii õppusteks kui ka kohapeal tegutsemiseks vajalik relvastus ja vahendid ning et nende koolitamisega tegelevatel Euroopa sõjaväelastel peaks olema võimalus neid vaatlejatena saata, samas operatsioonidesse sekkumata, sest see võimaldaks hinnata õppuste tulemuslikkust ning teha vajalikke parandusi ja korraldada vajalikke kordusõppusi;
50. rõhutab, et juhul, kui Ühendkuningriik otsustab kohaldada Euroopa Liidu lepingu artiklit 50, on vaja põhjalikumalt arutada liidu ja Ühendkuningriigi suhteid ÜJKP ja eriti sõjalise võime vallas; on seisukohal, et Northwoodis asuvalle Atalanta operatsiooni peakorterile on vaja leida uus juhtimiskorraldus;
51. palub nõukogu ja komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat tagada kooskõlastamine kõigil suhtlustasanditel – tsiviil- ja sõjalisel, Euroopa välisteenistuse ja komisjoni ning ELi ja liikmesriikide tasandil; peab tervitatavaks sise- ja välisjulgeoleku vahelise seose loomist ELi üldise välis- ja

Julgeolekupoliitika strateegia abil ja kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ning komisjoni üles tagama järjepidevust ning julgeoleku sise- ja välispektide nõuetekohast koordineerimist, sealhulgas haldustasandil;

52. rõhutab, et EL peab suurendama oma jõupingutusi ülemaailmse juhtimise tugevdamiseks, mis toob kaasa parema strateegilise ja julgeolekuolukorra; kutsub liikmesriike üles ÜRO reformi toetama, et parandada selle õiguspärasust, läbipaistvust, aruandlusprotsesse ja tõhusust; on seisukohal, et ÜRO Julgeolekunõukogu tuleb reformida, eeskätt selle koosseisu ja hääletamismenetluste osas, et suurendada selle suutlikkust käituda ülemaailmsete julgeolekuprobleemide käsitlemisel otsustavalt, laiendades oma tegevust puhtalt sõjaväelisest fookusest kaugemale;
53. rõhutab, et inimfaktor on ühise kaitse nimel töötades üks meie olulisemaid varasid; on seisukohal, et on vaja rohkem investeerida ÜVJP alasesse koolitamis- ja haridusse, püüdes luua riiklikel sõjalistel keskustel põhinevat integreeritud süsteemi, kuna nii koolitamine kui ka haridus on selle valdkonna edendamisel olulised vahendid;
54. loeb Euroopa Parlamendi käesolevas resolutsioonis esitatud seisukohti Euroopa Liidu lepingu artikli 36 kohasteks soovitusteks nõukogule ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale; on seisukohal, et liidu institutsioonide vastastikuse lojaalse koostöö hea tavana peaks komisjoni asepresident ja kõrge esindaja neid soovitusi kõigi ÜJKP arendamise ettepanekute esitamisel nõuetekohaselt arvesse võtma ning nõukogu peaks neid arvesse võtma selliste ettepanekute vastuvõtmisel;
55. rõhutab, et Euroopa Liidu lepingu artiklis 21 on selgelt öeldud, et „[L]iidu tegevus rahvusvahelisel areenil tugineb põhimõtetele, millest on juhitud liidu enda loomine, arendamine ja laienemine ning mida liit soovib edendada ka ülejäänud maailmas: demokraatia, õigusriik, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsus ning jagamatus, inimväärikuse, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtete ja rahvusvahelise õiguse austamine“;

Võimalikud muutused ja kohandused Euroopa Liidu praeguses institutsioonilises ülesehituses

56. palub tulevase konvendi liikmetel
  - võtta arvesse käesoleva raporti soovitusi ja suuniseid ning parlamendi raporteid ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamise ja Euroopa kaitseliidu kohta;
  - lisada nende raportite soovitude ja suuniste põhjal liidu tulevasse lepingusse sätteid, millega
    - luuakse Euroopa relvajõud, mis suudavad väga intensiivsete konfliktide korral välja saata lahingujõude ja stabiliseerimisjõude relvarahu või rahukokkulepete tagamiseks ning evakueerimisülesannete täitmiseks, meditsiiniteenistusi, sh teisaldatavaid välihaiglaid, samuti jõude sõjalise logistika ja kaitsetehnika valdkonna ülesanneteks;

- kehtestatakse liidu ühise kaitsepoliitika raames täpsed ja siduvad suunised vastastikuse abi ja toetuse klausli kasutuselevõtmiseks ja rakendamiseks;
  - tagatakse ELi tasandil asjakohastes koostööstruktuurides kohustuslik teabejagamine riikide luureagentuuride vahel;
  - moodustatakse komisjoni liikmetest alaline kaitseküsimuste töörühm, mille eesistuja oleks komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja; luuakse sidemed parlamendi ja selle töörühma alaliste esindajate vahel; suurendatakse komisjoni osalemist kaitseküsimustes hästi fokuseeritud teadusuuringute, kavandamise ja rakendamise kaudu; võimaldatakse komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal integreerida kliimamuutused kogu ELi välistegevusse ja eelkõige ÜJKPsse;
- võetakse arvesse rahandus- ja eelarvepoliitika hinnanguid liikmesriikide kaitsekulutuste kohta seoses tulevase Euroopa kaitse poolaastaga, st võetakse arvesse, kui palju iga liikmesriik selles valdkonnas kulutab, et seostada üksikute riikide kulutuste suurus kogu Euroopa turvalisuse tagamisega; on arvamusel, et kaugemas perspektiivis peaks EL uurima ühise eelarve kasutuselevõtmise võimalusi ja selle eesmärgiks seadma;
57. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogule, nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, ÜRO peasekretärile, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni peasekretärile, ELi kosmose-, julgeoleku- ja kaitsevaldkonnaga tegelevatele agentuuridele ning liikmesriikide parlamentidele.

VÄHEMUSE ARVAMUS

ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika põhiseadusliku, õigusliku ja institutsioonilise mõju ning Lissaboni lepingust tulenevate võimaluste kohta (2015/2343(INI))

Saaja: väliskomisjon ja põhiseaduskomisjon Arvamuse koostajad: Esteban González Pons, Michael Gahler

Vähemuse raport, mille on esitanud fraktsiooni GUE/NGL liikmed Sabine Lössing, Javier Couso Permuy, Takis Hadjigerogiou, Sofia Sakorafa, Miguel Urban

Raportis öeldakse, et liikmesriigid peaksid ELi eelarvet kaitse-eesmärgil täiendavalt rahastama ning kaitse- ja sõjalised kulutused tuleks kanda sellesse eelarvesse, ning kutsutakse üles välja töötama ühist Euroopa relvastus- ja võimekuspoliitikat. Raportis toetatakse alalise struktureeritud koostöö rakendamist ja kasutuselevõtmist, julgeoleku ja kaitse teemalist ELi valget raamatut ning ELi ja NATO tugevamat koostööd ja nõutakse tsiviil- ja sõjandusvaldkonna koostöö tugevdamist.

Oleme raporti vastu, sest selles

- nõutakse liikmesriikidelt kaitsekulutuste suurendamist vastavalt NATO suutlikkuseesmärgile (vähemalt 2 % SKPst kaitsekulutusteks, mis tähendab 2020. aastani veel umbes 100 miljardit eurot);
- kiidetakse heaks ELi lepingu artikli 42 lõikes 7 sisalduva kaitseklausli kasutuselevõtmine, mis on NATO artiklist 5 ulatuslikum;
- nõutakse Athena mehhanismi laiendamist väljapoole parlamendi kontrolli, pooldatakse ELi rahastatavat alalist struktureeritud koostööd ühenduses ELi lahingugrupi süsteemiga ning lisaks alaliste Euroopa integreeritud relvajõudude loomist;
- peetakse kiiduväärseks kaitsektori teadusuuringuid ja ELi kaitsefondi ning Euroopa kaitsealast tegevuskava, mis toob kasu Euroopa Liidu kaitse- ja julgeolekutööstusele ning sõjalis-tööstuslikule kompleksile;
- jäetakse esitamata kindel nõudmine, et ÜJKP allutataks sisulisele parlamentaarsele kontrollile.

Me nõuame:

- täielikku (sh tuuma-) desarmeerimist nii ELi kui ka maailma tasandil;
- ELi eelarvest sõjaliste kulude rahastamata jätmist ja ELi lepingu artikli 41 lõike 2 ranget tõlgendamist;
- NATO laialisaatmist.

26.1.2017

EELARVEKOMISJONI ARVAMUS

väliskomisjonile ja põhiseaduskomisjonile

ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika põhiseadusliku, õigusliku ja institutsioonilise mõju ning Lissaboni lepingust tulenevate võimaluste kohta

(2015/2343(INI))

Arvamuse koostaja: Jean Arthuis

ETTEPANEKUD

Eelarvekomisjon palub vastutavatel väliskomisjonil ja põhiseaduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. märgib, et nii ELi kui ka NATO liikmesriike mõjutavad viimase aja poliitilised sündmused ja mitmesugused ohud toovad veelgi selgemalt välja, kui kiiresti on vaja kujundada välja tõeline Euroopa julgeoleku- ja kaitseliit ning tugevdada Euroopa Liidu strateegilist autonoomiat;
2. on seisukohal, et finantsressursside koondamine on peamine tegur, mille abil stimuleerida ELi ja selle liikmesriike tegelema proportsionaalselt praeguste raskustega julgeoleku ja kaitse valdkonnas; juhib tähelepanu asjaolule, et ELi suutmatus kasutada täiel määral ära Lissaboni lepinguga antavaid võimalusi tähendab seda, et keerulised ja väheatraktiivsed kulude jagamise mehhanismid takistavad liidu meetmete võtmist; on kindlalt veendunud, et ELi praegust julgeolekuolukorda arvesse võttes on väga oluline, et Lissaboni lepinguga sätestatud vahendid võetaks lõpuks kasutusele, eelkõige mis puudutab liikmesriikide vahelist koostööd ja koordinatsiooni, sealhulgas finants- ja eelarveküsimusi;
3. tuletab meelde, et Euroopa mõõtme puudumisest tulenevad kulud julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas ning tõhususe suurendamisest saadav võimalik kasu ulatuvad hinnangute kohaselt 26 miljardist eurost 130 miljardi euronni aastas, kuigi selliseid kulusid on erakordselt raske välja arvutada; rõhutab, kui oluline on parandada kaitsekulutusi suurema koostöö, tavapärase planeerimise ja hankekorralduse kaudu, et vältida dubleerimist, killustumist ja koostalitlusvõimega seotud probleeme; tuletab meelde, et Euroopa relvatööstus suudab vastata mitmesugustele kaitsevajadustele, ilma et peaks kasutama importi ELi-välistest riikidest;

4. usub kindlalt, et liidu rahaliste vahendite kasutamine läbi ELi eelarve väljendaks selgelt ühtekuuluvust ja solidaarsust ning võimaldaks rahastamise paremat ja läbipaistvamat kontrollimist; on veendunud, et nii suurendatakse ELi eelarvet vastavalt vajadusele, ning see on võimalik täiendavate omavahendite või suuremate kogurahvatulul põhinevate omavahendite kaasamisel;
5. nõuab tungivalt, et lühikese aja jooksul võetaks järgmised konkreetsed meetmed:
  - muudetakse ja laiendatakse põhjalikult Athena mehhanismi, et tagada ELi missioonide kollektiivsem rahastamine;
  - pannakse alus alalisele struktureeritud koostööle ning ELi lepingu artikli 41 lõikes 3 sätestatud käivitusfondile, mis aitaks käivitada ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) sõjalised operatsioonid märksa kiiremini;
  - uuritakse võimalusi Euroopa Kaitseagentuuri (EDA) eelarve optimaalseks rahastamiseks;
  - ettevalmistava tegevuse täielik rakendamine ÜJKP alaste teadusuuringute vallas, tunnistades, et tegemist on uue poliitilise algatusega, millel on märkimisväärne mõju ELi eelarvele, millele selle olemuse tõttu tuleb jätkuvalt eraldada uusi vahendeid; julgustab kõigi asjaomaste sidusrühmade asjakohase nõuandefoorumi loomist, et kõige paremini sobitada pakkumise ja nõudluse osapooli järgmise mitmeaastase finantsraamistiku raames kavandatud kaitsealaste teadusuuringute programmi ettevalmistamisel;
6. on arvamusel, et pikas perspektiivis peaks EL uurima võimalusi ühise eelarve kasutuselevõtmiseks, millest rahastatakse muu hulgas juhtimisstruktuuri, ühisoperatsioone ja seadmeid ning ÜJKP teadusuuringute nõuetekohast ELi programmi, arvestades riigikaitse sektori eripära; ootab, et komisjon esitaks ettepaneku Euroopa kaitsekulutuste fondi loomiseks;
7. soovib tungivalt Euroopa Komisjonil, Euroopa Kaitseagentuuril ja liikmesriikidel aktiivselt osaleda Euroopa kaitsealase tegevuskava rakendamise protsessis; kutsub komisjoni üles selgitama 2017. aasta esimeses kvartalis Euroopa Kaitsefondi eelarve juriidilist struktuuri ja rahastamist.

**NÕUANDVAS KOMISJONIS TOIMUNUD
LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS**

Vastuvõtmise kuupäev	25.1.2017
Lõpphääletuse tulemus	+: 25 -: 4 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Nedzhmi Ali, Jean Arthuis, Reimer Böge, Lefteris Christoforou, Gérard Deprez, Manuel dos Santos, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Jens Geier, Esteban González Pons, Ingeborg Gräßle, Iris Hoffmann, Monika Hohlmeier, Zbigniew Kuźmiuk, Victor Negrescu, Jan Olbrycht, Paul Rübig, Petri Sarvamaa, Patricija Šulin, Eleftherios Synadinos, Indrek Tarand, Isabelle Thomas, Inese Vaidere, Daniele Viotti, Tiemo Wölken
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Jean-Paul Denanot, Andrey Novakov, Marco Valli
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Paul Brannen, Ulrike Lunacek

VASTUTAVAS KOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	9.2.2017
Lõpphääletuse tulemus	+: 48 -: 21 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Louis Aliot, Petras Auštrevičius, Amjad Bashir, Goffredo Maria Bettini, Mario Borghesio, Elmar Brok, Klaus Buchner, James Carver, Javier Couso Permuy, Andi Cristea, Pascal Durand, Georgios Epitideios, Knut Fleckenstein, Anna Elżbieta Fotyga, Eugen Freund, Michael Gahler, Esteban González Pons, Iveta Grigule, Diane James, Manolis Kefalogiannis, Tunne Kelam, Janusz Korwin-Mikke, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Ilhan Kyuchyuk, Ryszard Antoni Legutko, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Andrejs Mamikins, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Tonino Picula, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Jaromír Štětina, Dubravka Šuica, Charles Tannock, Claudia Țapardel, Geoffrey Van Orden
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Max Andersson, Laima Liucija Andriekienė, Brando Benifei, Doru-Claudian Frunzuliță, Elisabetta Gardini, Neena Gill CBE, María Teresa Giménez Barbat, Charles Goerens, Enrique Guerrero Salom, Antonio López-Istúriz White, Gilles Pargneaux, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Marietje Schaake, Jean-Luc Schaffhauser, Igor Šoltes, Renate Sommer, Ernest Urtasun, Paavo Väyrynen, Janusz Zemke, Željana Zovko
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Dieter-Lebrecht Koch, Ramón Luis Valcárcel Siso

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

48	+
ALDE	Petras Auštrevičius, María Teresa Giménez Barbat, Charles Goerens, Iveta Grigule, Ilhan Kyuchyuk, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Jozo Radoš, Marietje Schaake
PPE	Laima Liucija Andrikienė, Elmar Brok, Michael Gahler, Elisabetta Gardini, Esteban González Pons, Manolis Kefalogiannis, Tunne Kelam, Dieter-Lebrecht Koch, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Alojz Peterle, Cristian Dan Preda, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Renate Sommer, Jaromír Štětina, Dubravka Šuica, Ramón Luis Valcárcel Siso, Željana Zovko
S&D	Brando Benifei, Goffredo Maria Bettini, Andi Cristea, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Doru-Claudian Frunzuliță, Neena Gill, Enrique Guerrero Salom, Andrejs Mamikins, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Gilles Pargneaux, Ioan Mircea Pașcu, Tonino Picula, Pedro Silva Pereira, Janusz Zemke, Claudia Țăpădel

21	-
ALDE	Paavo Väyrynen
ECR	Amjad Bashir, Anna Elżbieta Fotyga, Ryszard Antoni Legutko, Geoffrey Van Orden
EFDD	James Carver
ENF	Louis Aliot, Mario Borghesio, Jean-Luc Schaffhauser
GUE/NGL	Javier Couso Permuy, Sabine Lösing
NI	Georgios Epitideios, Diane James, Janusz Korwin-Mikke
VERTS/ALE	Max Andersson, Klaus Buchner, Pascal Durand, Barbara Lochbihler, Ulrike Lunacek, Ernest Urtasun, Igor Šoltes

1	0
ECR	Charles Tannock

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletud